

এডিটোরিয়েল

চীঞ্জা পোংয়ান তৌশিনবা

ওখোরিটা কুগশেন শেনবগী তঙাইফদবা লৈ

ফাগি এই কৰি ওই গুণবোৰ অমখক লৈ- ইন্দিয়াগী শাস্তো য়োনবা নুপা অমগী মচানুপা জপানগী শাস্তো য়োনবা নুপা অমগী মচাণা মৰুপ মপাং ওইনা সোশিয়েল মেদিয়াগী খুখাংখা তৈয়াৰ। জপানগী শাস্তো য়োনবা ইমুং অদু নুংঙাই য়াইফবা পুস্তিৰোল অমখা হিংবা উমদে হায়না মচা নুপা অদুনা ফোঙদোক্ৰেই। ইন্দিয়া মচা অদুনা মখোয়গী ইমুংদি শাস্তো য়োনবাবা শেল য়ায়া ফঙই, নুংঙাই য়াইফনা হিংবা গুন্ডী হায়না ফোঙদোক্ৰেই। কৰম্পা শাস্তো য়োনবাবা শেল য়ায়া ফঙলিবনো হায়না জপান মচাদুনা হংলকপদা, ঈশিং তঙায় য়ানশিল্পগা শাস্তো য়োনবগী থিওরি অদু তাকখি। ইন্দিয়াগী থিওরি অদু জপান মচা অদুনা মপাদা মখোয়সু তৌসি, ইন্দিয়াদি অদুয়া তৌয়গা শাস্তো য়োনবাবা শেল য়ায়া ফঙই হায়না মপাদা হায়কৰুবা অমুক হয়া ইন্দিয়া মচাদু তিৱৰনু হায়না তিৱৰনখিদি। তেৱৰা ৱাৰী মতেক অসিদা ইন্দিয়াগী ললোনবিশিনো কৰম্পা শেল তাল্লি অদুগা জপানগুণা লৈবাকী মীয়ায়না মখোয়গী চান-থৰুৱবগী পোংলমশিং মীয়ায়না ফঙহনবদা কৰম্পা খৌদাং লৌবগে হায়বা খঙবা গুন্ডী। এনা থৰুৱবদা হকচাং ফৰোইদবা শাস্তোমগী মতিক ময়াই নিংখিনা দেমবা পোংলমশিং কৰম্পা অতোপ্লা মীওইনা পীথকদৌৱিবনো হায়বা ৱাখলোন অসি লৈবাক মচা তাৰা মৰেবাক নুশিবা মীওইনী মতেইনি। মৰেবাক নুশিবা হায়বসি অসুয়া তৌগদবনি হায়না ইয়গা থমদবা পাৱা অমনি। শাস্তো য়োনবা মীদু নংত্ৰগা ডা ফাৰা মীদু মচাক মচাকাল তৌৱিবা থৰুৱবগি অদুনা মীয়ায়না নংত্ৰগা অকোয়বগী ফিভমদা অকায়গা পীৱকৰুগদি ঐয়েয় মাৰ্ভমিগনি কৈ হায়না থৰুৱা থৰুৱা তৌজিৱা কাঙলুপ অদু মৰেবাক নুশিবা মীওইনী। এনা লাইৱিক লাইশু নিংখিনা তল্লিৰি খুয়াই অসিগী কামৰা হীৱমদা শীজিগদৌৱিবনি হায়না থৰুৱগা চপ য়ুনা মইহে তমজিৱা মইহেৱেই অদু মৰেবাক নুশিবা মীওইনী। নোংমৈ পায়ৱগা, য়েৰুৱগা লায়নাদুনা থৰায় থাৰা অমখক মৰেবাক নুশিবা মীওই হায়বা য়ায়ে। হৌজিকী মতমদা ঐয়েয় মীওইনো মচি ওইবা অমসুং হকচাং পোংলমশিং চীঞ্জা চাবা হায়বসিগী হৌজি ফৰা কালোন অমি মতে হায়না লৌৱনি। অদু ঐয়েয়না চাৰি থৰুৱগা চীঞ্জাকশিং অসিদা কৰি মতিক ময়াই চেঁৰিবা হায়বদু থৰুৱগা চাগদবনি হায়ৱগদি চাবা য়াৰা চীঞ্জাক অমত্ৰা লৈৱেই হায়বা য়াই। মৰম অদুনা চীঞ্জাক পোংয়ান তৌদুনা চীঞ্জাক মতিক ময়াই হকচাং হায়বসি মীয়ায়গী চাউৱাৰা য়েৰুৱবগি মনুদা অমনি হায়না লৌবা য়াই।

চহী অমগী মনুদা অমখক থোকপা ঝাইদগী চাউৱা ফেণ্ডেল অমসু ওইৱিবা নিঙেল চাক্ৰীৱগী মতম অসিদা চানা থৰুৱা পোংলম লৈনবগীদমক য়ুমথোঙ খুদিগী মীওই অমমদি কেথেল কানিৱি। নিঙেল চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি ললোনবিশিংগীসু পোংলম ঝাইদগী ফৰা মতমনি। চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি চহী অমদি অনীৱত্ৰগী তাদনা পাওথোক্ৰুগদি নুংঙাইনি থৰুৱিবনি। অসিগুণা ফেণ্ডেলগী মতম অসিদা মীয়ায়না ফাৰা চান-থৰুৱবগী পোলমশিং অসি কয়ামুক য়ায়া হকচাং শোভা, চীঞ্জাক অদুগী মপুং ফাৰা মতিক ময়াই য়াওৱা হায়বা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। ললোনবিশিনো শেল হোৱা ফঙনবগীমক আচাওওনা পোংয়ান তৌবা, মেগীয়া হকচাং শোকপা য়াৰা মচাক য়াওৱা য়েংবা, কোফিদা, চা মনাদা অমদি অতে চান-থৰুৱা পোংলমশিং কৰি কৰি হকচাং শোভাওই ওইবা পোংলমশিং য়ানশিনৱা অমসুং মীয়ায়না লৈগদৌৱিবা পোংলম অদুগী মতিক ময়াই চপ চানা চেত্ৰা হায়বদু টেটেকী ফুদ সেকফি ওফিৱৰশিনো য়ায়া কুপা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। মীওইবগী হকচাংগা মৰী লৈৱৰিবা অচা অক্ৰী পোংলমশিং ললোনবিশিনো পুথোকপা খুদিমক অফবনি হায়না লৌবা য়ায়ে। মখোয়দা ঐগী হকচাং শোকপা য়াৰনি হায়বা খঙলুপসু পোংলম অদুনা য়ুমথ হকচাং পোং শাবগী চংনবী অমা লৈৱি। অসুয়া লৈবাক অসিগী মীওই কয়ামুক পোংয়ান তৌৱা চীঞ্জাক চাৰুৱবগী মখল মখা কয়গী লায়না তিৱনি। নাহদুনা অৰাৰা ফিভমদা লৈৱি। মতাং অসিদা পঞ্জৰিৱা ৱাৰমদি ফুদ এনট্ৰেৱেন এষ্ট ১৯৫৪ গী মতুং ইয়া মৱাল লৈবশিং চেৱাক পীনবা মীওই কয়ামুক শিনো লৈৱগদি ললোনবিশিনো অৱনবা তৌবা ওইৱেই। ফুদ সেকফি মৰী লৈৱবা ইমপ্ৰোৱিংশিং চোকথবা য়ায়ে, অনৌবা চীঞ্জাকশিং অদুগী সেন্সল তৌয়না লৌগদবনি অদুগা চাংয়ে তৌগদবনি। লেবোৰেটোৱি চাংয়ে তৌৱা হোৱেন হয়েগী মখাক থৰা ইমপ্ৰোৱিংশিং ৱাখল হোংহেৰা লেঙাক্ৰা মীওইয়ে চঙহৱিই।

মাইলৈবাক

মাইলৈবাক

এটাৰ মতম অমখক থোকপা ঝাইদগী চাউৱা ফেণ্ডেল অমসু ওইৱিবা নিঙেল চাক্ৰীৱগী মতম অসিদা চানা থৰুৱা পোংলম লৈনবগীদমক য়ুমথোঙ খুদিগী মীওই অমমদি কেথেল কানিৱি। নিঙেল চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি ললোনবিশিংগীসু পোংলম ঝাইদগী ফৰা মতমনি। চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি চহী অমদি অনীৱত্ৰগী তাদনা পাওথোক্ৰুগদি নুংঙাইনি থৰুৱিবনি। অসিগুণা ফেণ্ডেলগী মতম অসিদা মীয়ায়না ফাৰা চান-থৰুৱবগী পোলমশিং অসি কয়ামুক য়ায়া হকচাং শোভা, চীঞ্জাক অদুগী মপুং ফাৰা মতিক ময়াই য়াওৱা হায়বা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। ললোনবিশিনো শেল হোৱা ফঙনবগীমক আচাওওনা পোংয়ান তৌবা, মেগীয়া হকচাং শোকপা য়াৰা মচাক য়াওৱা য়েংবা, কোফিদা, চা মনাদা অমদি অতে চান-থৰুৱা পোংলমশিং কৰি কৰি হকচাং শোভাওই ওইবা পোংলমশিং য়ানশিনৱা অমসুং মীয়ায়না লৈগদৌৱিবা পোংলম অদুগী মতিক ময়াই চপ চানা চেত্ৰা হায়বদু টেটেকী ফুদ সেকফি ওফিৱৰশিনো য়ায়া কুপা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। মীওইবগী হকচাংগা মৰী লৈৱৰিবা অচা অক্ৰী পোংলমশিং ললোনবিশিনো পুথোকপা খুদিমক অফবনি হায়না লৌবা য়ায়ে। মখোয়দা ঐগী হকচাং শোকপা য়াৰনি হায়বা খঙলুপসু পোংলম অদুনা য়ুমথ হকচাং পোং শাবগী চংনবী অমা লৈৱি। অসুয়া লৈবাক অসিগী মীওই কয়ামুক পোংয়ান তৌৱা চীঞ্জাক চাৰুৱবগী মখল মখা কয়গী লায়না তিৱনি। নাহদুনা অৰাৰা ফিভমদা লৈৱি। মতাং অসিদা পঞ্জৰিৱা ৱাৰমদি ফুদ এনট্ৰেৱেন এষ্ট ১৯৫৪ গী মতুং ইয়া মৱাল লৈবশিং চেৱাক পীনবা মীওই কয়ামুক শিনো লৈৱগদি ললোনবিশিনো অৱনবা তৌবা ওইৱেই। ফুদ সেকফি মৰী লৈৱবা ইমপ্ৰোৱিংশিং চোকথবা য়ায়ে, অনৌবা চীঞ্জাকশিং অদুগী সেন্সল তৌয়না লৌগদবনি অদুগা চাংয়ে তৌগদবনি। লেবোৰেটোৱি চাংয়ে তৌৱা হোৱেন হয়েগী মখাক থৰা ইমপ্ৰোৱিংশিং ৱাখল হোংহেৰা লেঙাক্ৰা মীওইয়ে চঙহৱিই।

এটাৰ মতম অমখক থোকপা ঝাইদগী চাউৱা ফেণ্ডেল অমসু ওইৱিবা নিঙেল চাক্ৰীৱগী মতম অসিদা চানা থৰুৱা পোংলম লৈনবগীদমক য়ুমথোঙ খুদিগী মীওই অমমদি কেথেল কানিৱি। নিঙেল চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি ললোনবিশিংগীসু পোংলম ঝাইদগী ফৰা মতমনি। চাক্ৰীৱগী থৌৱম অসি চহী অমদি অনীৱত্ৰগী তাদনা পাওথোক্ৰুগদি নুংঙাইনি থৰুৱিবনি। অসিগুণা ফেণ্ডেলগী মতম অসিদা মীয়ায়না ফাৰা চান-থৰুৱবগী পোলমশিং অসি কয়ামুক য়ায়া হকচাং শোভা, চীঞ্জাক অদুগী মপুং ফাৰা মতিক ময়াই য়াওৱা হায়বা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। ললোনবিশিনো শেল হোৱা ফঙনবগীমক আচাওওনা পোংয়ান তৌবা, মেগীয়া হকচাং শোকপা য়াৰা মচাক য়াওৱা য়েংবা, কোফিদা, চা মনাদা অমদি অতে চান-থৰুৱা পোংলমশিং কৰি কৰি হকচাং শোভাওই ওইবা পোংলমশিং য়ানশিনৱা অমসুং মীয়ায়না লৈগদৌৱিবা পোংলম অদুগী মতিক ময়াই চপ চানা চেত্ৰা হায়বদু টেটেকী ফুদ সেকফি ওফিৱৰশিনো য়ায়া কুপা য়েংশিনবগী তঙাইফদবা লৈ। মীওইবগী হকচাংগা মৰী লৈৱৰিবা অচা অক্ৰী পোংলমশিং ললোনবিশিনো পুথোকপা খুদিমক অফবনি হায়না লৌবা য়ায়ে। মখোয়দা ঐগী হকচাং শোকপা য়াৰনি হায়বা খঙলুপসু পোংলম অদুনা য়ুমথ হকচাং পোং শাবগী চংনবী অমা লৈৱি। অসুয়া লৈবাক অসিগী মীওই কয়ামুক পোংয়ান তৌৱা চীঞ্জাক চাৰুৱবগী মখল মখা কয়গী লায়না তিৱনি। নাহদুনা অৰাৰা ফিভমদা লৈৱি। মতাং অসিদা পঞ্জৰিৱা ৱাৰমদি ফুদ এনট্ৰেৱেন এষ্ট ১৯৫৪ গী মতুং ইয়া মৱাল লৈবশিং চেৱাক পীনবা মীওই কয়ামুক শিনো লৈৱগদি ললোনবিশিনো অৱনবা তৌবা ওইৱেই। ফুদ সেকফি মৰী লৈৱবা ইমপ্ৰোৱিংশিং চোকথবা য়ায়ে, অনৌবা চীঞ্জাকশিং অদুগী সেন্সল তৌয়না লৌগদবনি অদুগা চাংয়ে তৌগদবনি। লেবোৰেটোৱি চাংয়ে তৌৱা হোৱেন হয়েগী মখাক থৰা ইমপ্ৰোৱিংশিং ৱাখল হোংহেৰা লেঙাক্ৰা মীওইয়ে চঙহৱিই।

তুহা যাদবগী লায়না অমসুং মহৌশাগী লায়ং

ডা. এচ কে বাথু

তুহা যাদবগী লায়নাৰ 'ইসোলিয়া' হায়না খঙনে। লায়না অসি, মৰুওইনা পাল্ল পুথোক্ৰুনা (হমাং তানা) থৰক শুগত্ৰবা সহহদা লৈবা নুংঙাই য়াইফবনি হায়নবা মীওইশিংগী মৱতা হেনা হেনা লাইচুগল্লিক। লায়না অসিগীদমতা হীদাক (তুল্লিৎনো) মখল মখা কয় কৈথেলদা ফঙই অমসুং চাটো। অদু ইসোলিয়া কোৱবগীদমতা গুলিচিৰা চানবদগী থম্মেয়গা য়াওনা মখল মখা লায়না কয় পোক্ৰুনা লাইবক থিনবা কয় তৌয়না য়াওনৱক। অমৰোমদা লায়না অসি মৱম ওইদুনা মীওই কয় অমগী বুদ্ধি লৌশিং শোহুহুন্দুনা মখোয়গী নুতিগী ওইবা পুস্তিদা অকায়বা কয় পীৱকুনা মীয়ায়গী মীমাৱহল্লত্ৰবগী খৌদৌ কয় থোক্ৰুখঙলি।

তুহা মপুং ফাৰা উমদবা, তৌয়না য়াওনগনবা, অমুক নুংখিলগী মতমদা কৰিগুণা থৰক অমত্ৰা পুস্তি লুপশিনবা গুন্ত্ৰবা, পুস্তি লৈৱাত্ৰবা, চেমল্লবনা হেল্লকপা, লোয়ননা মশাদা মীমাৱদবগী ৱাখল পোক্ৰুনা অমসুং মশাদা মশাবু থাজবা ৱাক্ৰলকপনচিৎবশিং অসি ইসোলিয়াগী লায়না চঙলকপগী মও অমসুং খুদমশিং।

পুস্তি খৌৱিবা খোয়শাওনগনবা কা হেনা থৰক ৱাৱৰা, কা হোৱা নুংঙাইবা নংত্ৰগা লাংত্ৰকবশিং পোক্ৰুনা অসিচিৎবশিং অসি ইসোলিয়া ওইৱকপগী মৰুওইবা মৱমশিং। লায়নাগী ওইবা পুস্তি লৈৱাত্ৰবা অৰা অনাগী মৱমশিং নুশিবা মীওই অমগী তুহা যাদবগী মচাক ওইহল্লি। অশাওবা, অমগী হায়না অকায়বা লৈবা, নুদিদা হোৱা চাশিন থকচিল্লবা, চা-কোফি কা হোৱা থকপা, কা হোৱা চাক

ঈশিং পুকাচং অমসুং মহৌশাগী লায়ং

ডা. কে বসন্ত সিংহ

হৌজিক মতমদা ঝাইদগী য়ায়া নাগবা ইনাক খুনবা ইমুংগী লায়নি, পাল্ল থোকপা থৰক নংত্ৰগা শাজেল যাদববা অনী অসি মৰুওইবা মৱমনি। অচৌবা লৈবাকশিন্দা, সহৰগী শেঞ্জাও পায়বশিংগী লায়না ওইৱকপগী হৌজিক খুদ অমদি চীংগী মীওই কয়াদু লায়না অসি নাৰগী চাং হেংগেথল্লিক। মসিগী মৰুওইবা মৱমদি হকচাং লেঙ ওৎপা থৰক শুৱবগী চাং ৱাৎপা ঘী-থাও, মোইদাগী পোংলম য়ায়া শীজিগৱকপা অসিদা হকচাংগী ঈ শেংলত্ৰবনি। অসিগুণা চীঞ্জাক য়ায়া চাবনা চা তুহাৰা মই থোক্ৰকপগী চাং হহুৱল্লি। তুহাৰা চাং হহুৱক ই লোয়ননা পেনক্ৰিটসিয়া ইন্সুলিন থোকপগী চাং ৱাংলি অমদি তুহাৰা চাং হহুৱক ই লোয়ননা পেনক্ৰিটসিয়া ইন্সুলিন থোকপগী চাং ৱাংলি অমদি তুহাৰা চাং হহুৱক ই লোয়ননা পেনক্ৰিটসিয়া ইন্সুলিন থোকপগী চাং ৱাংলি অমদি

অনাবশিৎবদি মতম খৰা হোৱা চঙবসু য়াই। চেকশিয়া হোংনৱবদি ফৰক্ৰনি। মহৌশানা পোক্ৰুপদগী নাৱকপা অনাবা নত্ৰা অতৌদি ফৰা গুংগনি। ঈশিং পুকাচংপা নাৱা অমা চাক, চিনি, অথুগা পোং হায়া থিংগদবনি। মদুগী মংগ শিনবদা, মিথি মৰু নংত্ৰগা মনা নুতিগী চাবা য়াওগদবনি, ময়োল থোক্ৰহল্লগা নংত্ৰগা তকখাদুনা পাউৱৰ শেত্ৰগা চাবা য়াই, কাৱোন অখাৰা, থবি, খোঙক্ৰম তোৰোত্ৰ মৱাং কায়না হিংনা মই লৌদুনা থকপা নংত্ৰগা মৱাং কায়না হিংনা মই লৌদুনা থকপা নংত্ৰগা চায়া থোংদুনা চাবা ফে।

নংত্ৰগা ফি চাদুনা) হকচাং লৈ লৌদুনা শাৱবা যোগ আশন প্ৰনায়ম শাৱবা কট্টো। মৱতা চাকখাও তেংথোকপা (ঈশিং থক্ৰুনা) ফমদুনা নংত্ৰগা হিগুনা শাৱবশিং পুস্তমক নুমেং খুদিগী পুং অমমম তৌগদবনি। হমাং উছোকপা, শাজেলশিং অসি তৌবগী হৌৱকপা নুমেং খৱনিদি কা হোৱা অৰাৰা থোকপা য়াই, অদু নুমেং খৱনিখক ৱাৱগা তুং কোয়নগী ওইনা পুস্তিদা য়াইফবা কয় পুৱক্ৰদবা লৈবনি নাৱাবশিং অদু খাঙবদু কৰিসু নতে হায়বা ৱাখল পোক্ৰপীদমক। অহানবদা-চাং নাইনা তুল্লবগীদমতা গুণা ফমুং চঙবা অমসুং অঙনবা মতমদা হৌগৎপগী চাং নাইবা মতম

Possible Complications: Cerebrovascular disease, Diabetic retinopathy, Cardiovascular disease, Diabetic nephropathy, Organ loss like foot.

Risk Groups: People aged 35 years old and over with siblings having diabetes, Office workers who are likely to eat sweets and be inactive, People with fat bellies.

Prevention: Having less sweets during the day, 5-day-a-week workout for 30-60 minutes, Undergoing annual diabetes screenings.

ঈদা নংত্ৰগা য়ুদা চিনি য়াওবা, ঈশিং তৌয়না চপা, ঈশিং তৌয়না শোৱাৰা ফাওবা, চাক য়ায়া লামগনবা, উনশা মৰোক থোক্ৰবা, চোকথবা কোক গুওবা ফাওবা, মীওই নুংঙাইৱৰতা অমদি তুহা য়াৱকনি।

চাং নানা পুস্তা লৈখোম থোৱা, এনেমা তৌবা, ঈশিং অইবদা ফৰা, পুস্তা ফি অচৌপা য়েংপা য়ায়া ফে। নুমেং খুদিগী চাং নাইনা শাংনা খোঙা চপা, যোগশন প্ৰনায়ম শাৱবা কট্টো। মৱতা চাকখাও তেংথোকপা (ঈশিং থক্ৰুনা) ফমদুনা নংত্ৰগা হিগুনা শাৱবশিং পুস্তমক নুমেং খুদিগী পুং অমমম তৌগদবনি। হমাং উছোকপা, মালিস তৌবা, ফি অচৌপা হকচাং পুৰ য়েংপা, নুশা য়াইবা য়ায়া ফে।

‘মণিপুৱদা খুন্দামিৱৰিবা কাঙলুপ খুদিংগী

মীওই পুন্মক্ৰা অফবা মগুন লৈবা গুসি অমা ওইহনবা হোংনসি’

এল কালা সিংহ, উৰিপোক

পাৰ্বা শেমদুনা গাক শেনবা তৌদুনা লৈনৱকই। কাঙলুপকী লুচিৰা, ফুৰুপকী লুচিৰা, ফুৰুপ অপুনবগী লুচিৰা মথং মথং নিংখৌ পানবা খোঙচং অমা কায়দনা উৰু উৰু লৌদুনা লৈৱিৱা অসিগী মনুংদা মীওইনো হোংনৱৰবা তল্লবদি নত্ৰবা কৌনৱা মিসৌ, গান শৰুৱৰা লোদা পুণা কয়, চেংনৱা লাইবিং লাইশেল পাওথোক্ৰুগ হৰাও কুঁমে কয় অমা তপ্পা তপ্পা মাঙথল্লিক। অমৰোমদা অমা হোংনৱৰবা তল্লবনা মীওইবগী পুস্তি ৱাখলনা অনৌ অনৌৱনি হায়বা কয় অমা থেঙৱৰগা উৱগা খঙলকপা কয়না হোৱা হোৱা লাকপা অনৌৱা জ্ঞাননি হায়ৰনা খঙলমদবা উৱগদবা কয় অমসু খঙলক্ৰি উক্ৰি। অনৌৱা জ্ঞান চাউখংপা পুৱকপদা হোৱা লৈজৱৰা খুৱাইৱোলগী মচং কয় অমদি ইয়াই ইলি য়াওৱা মনুক তপ্পা ই কেল অমগু মেনবা য়াৱবা ইফুং লিক্ৰম অমা চেনলি। মসি ওইবা তাই মীওইবা খুৱাইনা মালেমসিদা চাউখংপা পুৱকপা অনৌৱা অমা হায়বদু। থৰায় পানবা অমসুং পানবা হায়বা থেৱৰগী মথঙা থৰায় পানবা জীৱগী মৱত্ৰগা মীওইবা খঙলুপ অমসুং শা-গু খঙনবা কাঙলুপ অনী অমুক খায়দুনা মালেমসিদা পুনা লৈমিৱৰিৱা মচংনি। শা-গুগী কাঙলুপ ওইবা থৰায় পানবা জীৱা মখোয়গী মফমদদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে।

পাৰ্বা শেমদুনা গাক শেনবা তৌদুনা লৈনৱকই। কাঙলুপকী লুচিৰা, ফুৰুপকী লুচিৰা, ফুৰুপ অপুনবগী লুচিৰা মথং মথং নিংখৌ পানবা খোঙচং অমা কায়দনা উৰু উৰু লৌদুনা লৈৱিৱা অসিগী মনুংদা মীওইনো হোংনৱৰবা তল্লবদি নত্ৰবা কৌনৱা মিসৌ, গান শৰুৱৰা লোদা পুণা কয়, চেংনৱা লাইবিং লাইশেল পাওথোক্ৰুগ হৰাও কুঁমে কয় অমা তপ্পা তপ্পা মাঙথল্লিক। অমৰোমদা অমা হোংনৱৰবা তল্লবনা মীওইবগী পুস্তি ৱাখলনা অনৌ অনৌৱনি হায়বা কয় অমা থেঙৱৰগা উৱগা খঙলকপা কয়না হোৱা হোৱা লাকপা অনৌৱা জ্ঞাননি হায়ৰনা খঙলমদবা উৱগদবা কয় অমসু খঙলক্ৰি উক্ৰি। অনৌৱা জ্ঞান চাউখংপা পুৱকপদা হোৱা লৈজৱৰা খুৱাইৱোলগী মচং কয় অমদি ইয়াই ইলি য়াওৱা মনুক তপ্পা ই কেল অমগু মেনবা য়াৱবা ইফুং লিক্ৰম অমা চেনলি। মসি ওইবা তাই মীওইবা খুৱাইনা মালেমসিদা চাউখংপা পুৱকপা অনৌৱা অমা হায়বদু। থৰায় পানবা অমসুং পানবা হায়বা থেৱৰগী মথঙা থৰায় পানবা জীৱগী মৱত্ৰগা মীওইবা খঙলুপ অমসুং শা-গু খঙনবা কাঙলুপ অনী অমুক খায়দুনা মালেমসিদা পুনা লৈমিৱৰিৱা মচংনি। শা-গুগী কাঙলুপ ওইবা থৰায় পানবা জীৱা মখোয়গী মফমদদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে।

পাৰ্বা শেমদুনা গাক শেনবা তৌদুনা লৈনৱকই। কাঙলুপকী লুচিৰা, ফুৰুপকী লুচিৰা, ফুৰুপ অপুনবগী লুচিৰা মথং মথং নিংখৌ পানবা খোঙচং অমা কায়দনা উৰু উৰু লৌদুনা লৈৱিৱা অসিগী মনুংদা মীওইনো হোংনৱৰবা তল্লবদি নত্ৰবা কৌনৱা মিসৌ, গান শৰুৱৰা লোদা পুণা কয়, চেংনৱা লাইবিং লাইশেল পাওথোক্ৰুগ হৰাও কুঁমে কয় অমা তপ্পা তপ্পা মাঙথল্লিক। অমৰোমদা অমা হোংনৱৰবা তল্লবনা মীওইবগী পুস্তি ৱাখলনা অনৌ অনৌৱনি হায়বা কয় অমা থেঙৱৰগা উৱগা খঙলকপা কয়না হোৱা হোৱা লাকপা অনৌৱা জ্ঞাননি হায়ৰনা খঙলমদবা উৱগদবা কয় অমসু খঙলক্ৰি উক্ৰি। অনৌৱা জ্ঞান চাউখংপা পুৱকপদা হোৱা লৈজৱৰা খুৱাইৱোলগী মচং কয় অমদি ইয়াই ইলি য়াওৱা মনুক তপ্পা ই কেল অমগু মেনবা য়াৱবা ইফুং লিক্ৰম অমা চেনলি। মসি ওইবা তাই মীওইবা খুৱাইনা মালেমসিদা চাউখংপা পুৱকপা অনৌৱা অমা হায়বদু। থৰায় পানবা অমসুং পানবা হায়বা থেৱৰগী মথঙা থৰায় পানবা জীৱগী মৱত্ৰগা মীওইবা খঙলুপ অমসুং শা-গু খঙনবা কাঙলুপ অনী অমুক খায়দুনা মালেমসিদা পুনা লৈমিৱৰিৱা মচংনি। শা-গুগী কাঙলুপ ওইবা থৰায় পানবা জীৱা মখোয়গী মফমদদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে। অদু মীওইবদি ৱাখল থনবা গুহগী শক্তি লোয়নৱক্ৰে, চাউখংপা কৰিনো খঙদে।

মৌৱোনবা য়াওনা লৈমিৱৰিৱা কাঙলুপ কয়গী মনুংদগী মণিপুৱদা খুন্দাৱিবা নাগা কাঙলুপ অমদি কুকি কাঙলুপা মণিপুৱদা অপুনবা শক্তম কয়বা য়াৰা ওইবদা থৰায় য়ায়া য়াওনা হোংনৱিবা ধৌও মানবশি চখৰিবা কৰিগীনা হায়বগী ৱাহংদে পাউখুম অমা পীবা তাৱবদি কাঙলুপ মশেলগী মনুংদা হোংমাইগী ওইবা নুশিনবা লৈৱি হায়বা তাই। কাঙলুপ অনীখক খুটান লাইনিং চপা কাঙলুপ গুণক্ৰি। খুটান লাইনিংগী শেংলবা লাইৱিক ‘বাইবল’ দা হায়ৱিৱা অফবা তৌনবগী পাউতাক কয় পীৱবিশি পুন্মক্ৰা কাক্ৰাথল্লবগু মতৌ। অদুগা মসিমসু কাউথোক্ৰি ইতিহাসকী ওইবা তাক্ৰ অমা বৃশিনা পৃথিৱীগী লৈবাক কয়গা মথং মথং হায়না শোক্ৰকপদা বৃশিনা অৱেইবা লানফল্লি লায়না কুমজা ১৮৯১ দা শোক্ৰিবা এফলো-মণিপুৱ ৱাৰ অসি লমদমসিদা খুন্দামিৱিৱা কাঙলুপ কয়গী মীওইশিংপা পুনা অমত্ৰা ওইনা লেখুনা বৃশিনা লান শোক্ৰিৱা থোক্ৰকপা মতমদা মখোয়গী লৈঙাক মখাদা কৌনশিনবা মণিপুৱ নীংত্ৰা লৈবাক অমা ওইনা থাঙল্লবনি। পুন্মক্ৰ অসি ইতিহাসকী ওইবা য়ায়া কুইৱিবা ৱাফম গুণক্ৰি। চাউখংপা নুংনংনিৰিঙে মতম, লাইৱিক লাইশুগী মঙাল মতিক চানা ফঙলবা মতম অসিদা থম্মেইগী ওইবদি চাউখংলমদবা, থম্মেইগী ওইবা লাইশু খঙদবা মীওই খৰা অমসু লমদমসিদা খুন্দামিৱিৱা কাঙলুপকী মৱতা য়াওৱা হায়বসি লমদমসিদা য়ায়া লাইবক থিবা হায়বদুনি। ইতিহাসকী তাক্ৰ কয়াদা থোক্ৰিবা থৌদোক ৱাথোক কয় পেন্দবা ওইনা চিংশিনবগী মতম নংত্ৰে, মদুগী মহত্ৰা খঙলগা হোৱা মফমদা নীশিং য়ুগী ওইনা নুঙনা হক্ৰনা খিনগনি হায়বগী থৌৱাং কয়গী পাউ। মতাং ঝাইনা লমদমসিদা মহৌশাদগী খুন্দামিৱিৱা চাৱৌ

পাৰ্বা শেমদুনা গাক শেনবা তৌদুনা লৈনৱকই। কাঙলুপকী লুচিৰা, ফুৰুপকী লুচিৰা, ফুৰুপ অপুনবগী লুচিৰা মথং মথং নিংখৌ পানবা খোঙচং অমা কায়দনা উৰু উৰু লৌদুনা লৈৱিৱা অসিগী মনুংদা মীওইনো হোংনৱৰবা তল্লবদি নত্ৰবা কৌনৱা মিসৌ, গান শৰুৱৰা লোদা পুণা কয়, চেংনৱা লাইবিং লাইশেল পাওথোক্ৰুগ হৰাও কুঁমে কয় অমা তপ্পা তপ্পা মাঙথল্লিক। অমৰোমদা অমা হোংনৱৰবা তল্লবনা মীওইবগী পুস্তি ৱাখলনা অনৌ অনৌৱনি হায়বা কয় অমা থেঙৱৰগা উৱগা খঙলকপা কয়না হোৱা হোৱা লাকপা অনৌৱা জ্ঞাননি হায়ৰনা খঙলমদবা উৱগদবা কয় অমসু খঙলক্ৰি উক্ৰি। অনৌৱা জ্ঞান চাউখংপা পুৱকপদা হোৱা লৈজৱৰা খুৱাইৱোলগী মচং কয় অমদি ইয়াই ইলি য়াওৱা মনুক তপ্পা ই কেল অমগু মেনবা য়াৱবা ইফুং লিক্ৰম অমা চেনলি। মসি ওইবা তাই